

Forfatter: Jacobsen, Jørgen-Frantz

Titel: Udrag fra Nordiske Kroniker

Citation: Jacobsen, Jørgen-Frantz: "Nordiske Kroniker", i Jacobsen, Jørgen-Frantz: *Nordiske Kroniker*, 1943, s. 161. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-jacobjf_02-shoot-idm139956847928256/facsimile.pdf (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Nordiske Kroniker

gen, at § 7 blev ændret, og mange Færinger haabede nu, at der endelig vilde *skæ* noget i den gamle bitre Strid om Undervisnings-sproget.

Det blev desværre en Skuffelse. Undervisningsministeriet fastholdt § 7. Hidtil havde man kunnet slaa sig til Taals med, at Administrationens Holdning havde været dikteret af Hensyn til Flertallets Ønsker. Nu maatte det for færøske Øjne tage sig ud, som om Administrationen havde taget Parti imod det færøske Sprog. Hvad der hidtil havde været en Strid mellem Færinger indbyrdes var nu paa Vej til at blive en Modsætning mellem Færinger og det danske Styre.

Naar Sprogstriden i denne første Omgang ikke tilspidsedes, skyldes det vel først og fremmest den relativt gode Forstaaelse, der i de følgende Aar paa andre Omraader opnaaedes med Regeringen. Desuden var det selvstyre-socialdemokratiske Flertal ikke mere stabilt, end at Sambandsmændene ved Lagtingsvalget i 1932 genvandt deres gamle Overvægt. Men saa kom i Fjor deres store Nederlag. Sambandspartiet sank ned til kun at omfatte $\frac{1}{3}$ af det samlede Stemmetal og fik færre Stemmer end Selvstyrepartiet. I det nuværende Lagting er der 8 Sambandsmænd, 8 Selvstyremænd, 6 Socialdemokrater og 2 Tilhængere af det saakaldte Erhvervparti (Vinnuflokkurin), og i Lagtingssamlingen i Fjor vedtog Tinget paa ny, denne Gang med 15 Stemmer mod 0 (1 Socialdemokrat var fraværende) at indstille til Regeringen, at § 7 blev ændret.

Da Lagtinget i Oktober paa ny traadte sammen, forelaa Regeringens Svar. Det var ogsaa denne Gang et Afslag. Undervisningsministeriet, hedder det, vil ikke gaa ind paa nogen Ændring af § 7, som ikke Selvstyremænd og *Sambandsmænd* er enige om. Socialdemokrati og Erhvervparti nævnes ikke, og det berettes, at Socialdemokraterne som Følge heraf udeblev fra Sagens Behandling i Tinget.

Det er let forstaaeligt, at Ministeriet helst vil have Spørgsmaalet løst paa en saadan Maade, at alle Færinger vil kunne enes derom. Men 25 Aars bitter Strid synes tilfulde at godtgøre, at Muligheden

herfor ikke er til Stede, og naar Regeringen under disse Forhold gør Sagens Løsning afhængig af Mindretallets Tilslutning, har den paa en betænkelig Maade begunstiget dette Mindretal. Den Opfattelse vil brede sig, at én Sambandsstemme gælder mere hos Administrationen end to andre færøske Stemmer, og den færøske Befolkning vil herved faa et beklageligt Indtryk af dansk Folkestyres Karakter.

Hvor urimelig den haardnakkede Fastholden ved den upædagogiske og udemokratiske § 7 er, vil fremgaa af en lille Kendsgerning, der sikkert er den danske Offentlighed ubekendt, men som ikke er nogen Hemmelighed paa Færøerne: § 7 bliver slet ikke overholdt. Undervisningssproget i den færøske Folkeskole er gennemgaaende overalt — Færøsk. Ikke fordi Lærerne vil sabotere Loven, ej heller fordi de ikke kan tale Dansk. Men de kvier sig ved det. Deres sunde Sans, deres Rimelighedsfølelse forbyder dem det. Det er lige saa vanvittigt, som hvis københavnske Lærere skulde tale Svensk med deres Elever. Det viser sig, at der er Grænser for, hvor megen Unatur der kan gennemføres ved Hjælp af en Kgl. Anordning.

Sambandspartiets 25aarige Standhaftighed kommer herved til at staa i et besynderligt Lys. Medens de øvrige færøske Partier stræber efter at faa et rimeligt, faktisk eksisterende Forhold legaliseret, kæmper Sambandspartiets Mænd kun for en Paragraf, en Fiktion, et Skin af Danskhed, som ikke eksisterer i Virkeligheden. Forholdet er karakteristisk for Sambandspartiets Politik i det hele taget. Dets ledende Mænd har altid slaaet om sig med store Fraser om deres Dansksindethed og har derved opnaaet at blive det i Danmark foretrukne Parti. Men for Udbredelsen af dansk Kultur, ja blot for Forstaaelsen af dansk Væsen paa Færøerne har de absolut intet udrettet ud over deres direkte skadelige Don Quijote-Fægtning for Paragraf 7.

Et Skridt i Retning af mere Rimelighed gjorde Sambandspartiet dog i 1935, det sidste Aar Partiet havde Flertal i Lagtinget. Det indstillede da, at *baade* Dansk og Færøsk skulde have lovlig Ret som Undervisningssprog i Folkeskolen. Herved anerkendtes Færøsk uden at Fiktionen om Dansk blev opgivet. Men dette Forslag, der jo trods